Lieta Nr. C13029616
Lietas arhīva Nr. C-0296-16

S P R I E D U M S
Latvijas Republikas vārdā

Dobelē, 2016.gada 17.jūnijā

Dobeles rajona tiesas tiesnese N.Pakule,
rakstveida procesā izskatīja civillietu /pers. B/ maza apmēra prasībā pret /pers. C/ un /pers. D/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

APRAKSTOŠĀ DAĻA

Prasības pieteikumā norādīts, /pers. B/ un /pers.E/Dobeles novada bāriņtiesa piešķīra audžuģimenes statusu un 06.12.2011. /pers. G/ tika ievietots /pers.E/un /pers. B/ audžuģimenē. /pers. G/ vecāki /pers. C/ un /pers. D/, kopš /pers.G/dzīvo /pers.E/un /pers. B/ audžuģimenē, tas ir, no 2011.gada 6.decembra nav rūpējušies par dēlu, nav atbalstījuši finansiāli. 2013.gada 8.oktobrī Dobeles rajona tiesa nosprieda atņemt /pers. C/ nepilngadīgā dēla /pers. G/ aizgādības tiesības, spriedums ir stājies likumīgā spēkā 2013.gada 8.novembrī. 2015.gada 18.decembrī Dobeles rajona tiesa nosprieda atņemt /pers. D/ nepilngadīgā dēla /pers. G/ aizgādības tiesības, spriedums ir stājies likumīgā spēkā 2016.gada 8.janvārī. 2016.gada 12.janvārī Dobeles novada bāriņtiesa nolēma dibināt aizbildnību /pers. G/ un par /pers. G/ aizbildni iecelt /pers. B/.

Normatīvais akts, ar kuru prasība pamatota - Civillikuma 179.panta pirmā, otrā un piektā daļa, Civilprocesa likuma 1., 28.panta otrā daļa, 43.panta pirmās daļas 3.punkts, 75.panta pirmā daļa, 127.panta otrā daļa, 128.panta, 129.panta pirmā un otrā daļa, 205.panta pirmās daļas 1.punkts, 250^{20}.panta pirmā daļa, 250^{25}.panta pirmā daļa.

Prasītājas prasījumi- piedzīt no atbildētājiem par labu prasītājai /pers. G/ uzturam EUR 92,50 mēnesī. Palielinoties minimālajai darba algai proporcionāli palielināt piedzenamo uzturlīdzekļu summu. Sprieduma izpildīt nekavējoties.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma $250.^{19}$panta otro daļu celtā prasība atzīstama par maza apmēra prasību.

2016.gada 20.janvārī atbildētājiem uz prasības pieteikumā norādītajām dzīvesvietas adresēm nosūtīts prasības pieteikuma noraksts, nosakot termiņu rakstveida paskaidrojumu sniegšanai 30 dienas, papildus informējot, ka paskaidrojumu neiesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai lietā, kā arī izskaidrojot atbildētāja tiesības lūgt lietas izskatīšanu tiesas sēdē, kā arī citas Civilprocesa likumā noteiktās tiesības un pienākumi.

/pers.C/Prasības pieteikums nosūtīts uz adresi /adrese A/. Korespondence saņemta atpakaļ tiesā ar norādi- beidzies glabāšanas laiks. Pārbaudot datus Personu datu pārlūkā tiesa konstatē, ka /pers. C/ nav deklarētās dzīves vietas, sakarā ar ko laikrakstā "Latvijas Vēstnesis" tika ievietots sludinājums ar kuru /pers. C/ tika darīts zināms par celto prasību, izskaidrojot viņai tiesības 15 dienu laikā sniegt tiesai savus rakstveida paskaidrojumus par celto prasību, kā arī informējot, ka 2016.gada 20.jūnijā tiesas kancelejā būs pieejams sprieduma noraksts konkrētajā lietā.

Pārbaudot atbildētāja /pers. D/ datus Personu datu pārlūkā tiesa konstatē, ka atbildētājam tiesas korespondence nosūtīta uz viņa deklarēto dzīves vietu - /adrese/.

2016.gada 11.maijā prasītājam un /pers. D/ nosūtīti paziņojumi par lietas izskatīšanu rakstveida procesā 2016.gada 20.jūnijā. Atbildētājam /pers.D/nosūtītais paziņojums nav saņemts atpakaļ tiesā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma $56.^{1}$panta pirmo daļu, ja tiesas dokumenti piegādāti šā likuma 56.pantā noteiktajā kārtībā, proti, ierakstītā pasta sūtījumā, ierakstītā pasta sūtījumā ar paziņojumu par saņemšanu vai vienkāršā pasta sūtījumā, uzskatāms, ka personai ir paziņots par tiesas sēdes laiku un vietu un tiesas dokumenti ir izsniegti septītajā dienā no nosūtīšanas dienas, ja dokumenti nosūtīti ar pasta sūtījumu. Atbilstoši Civilprocesa likuma 56.panta piektajai daļai tiesas dokumentus fiziskajai personai piegādā pēc tās deklarētās dzīvesvietas adreses, bet gadījumos, kad deklarācijā norādīta papildu adrese – pēc papildu adreses, ja vien fiziskā persona tiesai nav norādījusi savu adresi, pēc kuras veicama saziņa ar tiesu, un fiziskajai personai ir pienākums būt sasniedzamai tās deklarētajā dzīvesvietas adresē, deklarācijā norādītajā papildu adresē vai šīs personas norādītajā adresē saziņai ar tiesu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 59.panta pirmo daļu, atbildētāju, kura adresi nevarēja noskaidrot saskaņā ar šā likuma 54^{1}.pantu vai kuram dokumentus nevarēja iesniegt adresē, kuru bija norādījis lietas dalībnieks saskaņā ar šā likuma 54^{1}.panta pirmo daļu, vai kuram tiesas dokumentus nevarēja izsniegt saskaņā ar šā likuma 56^{2}.pantu, aicina uz tiesu ar publikāciju oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis".

Ievērojot to, ka pusēm par lietas izskatīšanu rakstveida procesā tika paziņots ierakstītā pasta sūtījumā, nosūtot minēto informāciju uz prasības pieteikumā norādītajām adresēm, tostarp atbildētājam tiesas dokumenti tika nosūtīti uz atbildētāja deklarēto dzīvesvietas adresi, kā arī oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" tika publicēts paziņojums attiecībā uz atbildētāju /pers. C/, tiesa uzskata, ka pusēm tiesas dokumenti un paziņojums par lietas izskatīšanu rakstveida procesā ir nosūtīts Civilprocesa likuma 56.pantā un $56.^{1}$ pantā noteiktajā kārtībā.

Noraidījums tiesnesei līdz lietas izskatīšanai rakstveida procesā nav pieteikts.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma $250.^{18}$ panta pirmo daļu lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata prasības tiesvedības kārtībā pēc vispārējiem noteikumiem, ievērojot Civilprocesa likuma $30.^{3}$ nodaļā „Lietas par maza apmēra prasībām" paredzētos izņēmumus. Atbilstoši Civilprocesa likuma $250.^{25}$ panta pirmajai daļai, ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot pusēm par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā. Ievērojot to, ka puses nav lūgušas lietas iztiesāšanu tiesas sēdē un tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, civillietas izskatīšana noteikta

rakstveida procesā.

MOTĪVU DAĻA

Tiesa, pārbaudījusi rakstiskos pierādījumus lietā, dzimšanas apliecību Nr. LV AC 0358299, kas apliecina, ka atbildētāji ir nepilngadīgā /pers. G/, personas kods /personas kods/, vecāki (lietas 8.lapa) uzskata, ka prasība ir pamatota un apmierināma.

Dobeles novada pašvaldības 2016.gada 19.janvāra Izziņa Nr. 2.15/13 apliecina, ka nepilngadīgā /pers. G/ dzīves vieta deklarēta /adrese/(lietas 9.lapa), kas ir arī prasītājas dzīvesvieta.

2013.gada 8.oktobrī Dobeles rajona tiesa nosprieda atņemt /pers. C/ nepilngadīgā dēla /pers. G/ aizgādības tiesības, spriedums ir stājies likumīgā spēkā 2013.gada 8.novembrī (lietas 11.-12.lapas).

2015.gada 18.decembrī Dobeles rajona tiesas nosprieda atņemt /pers. D/ nepilngadīgā dēla /pers. G/ aizgādības tiesības, spriedums ir stājies likumīgā spēkā 2016.gada 8.janvārī (lietas 15.-18.lapas).

2016.gada 12.janvārī Dobeles novada bāriņtiesa nolēma dibināt aizbildnību /pers. G/ un par /pers. G/ aizbildni iecelt /pers. B/ (lietas 21.-22.lapas).

2011.gada 6.decembrī Dobeles novada bāriņtiesa nolēma /pers. G/ ievietot /pers. B/ un /pers.E/audžuģimenē (lietas 23.-24.lapas).

Civillikuma 179.panta pirmā un otrā daļa noteic, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Strīdus par uzturlīdzekļiem bērnam izšķir tiesa. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.

Saskaņā ar Civillikuma 179.panta piektās daļas noteikumiem minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

Saskaņā ar Civillikuma 177.pantu, vecākiem ir ne tikai tiesības, bet arī pienākums rūpēties par bērnu, jo līdz pilngadības sasniegšanai bērns ir vecāku aizgādībā. Rūpes par bērnu nozīmē arī bērnu uzturēt, tas ir, nodrošināt ēdienu, apģērbu mājokli un veselības aprūpi, bērnu kopt, izglītot un audzināt, nodrošināt garīgo un fizisko attīstību, pēc iespējas ievērojot bērna individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam.

Katra vecāka pienākums ir dot bērnam minimālo uzturlīdzekļu apjomu neatkarīgi no viņa mantiskā stāvokļa. Atbildētāja nevēlēšanās uzturēt savu bērnu nevar būt par iemeslu viņa atbrīvošanai no tēva pienākumu pildīšanas un līdzekļu gādāšanas sava bērna uzturam. Bērnu tiesību aizsardzības likuma 10.panta pirmā daļa nosaka, ka bērnam ir tiesības uz tādiem dzīves apstākļiem un labvēlīgu sociālo vidi, kas nodrošina viņa pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību. Katram bērnam ir jāsaņem atbilstošs uzturs, apģērbs un pajumte.

Bērnu tiesību aizsardzības likuma 24.panta pirmā daļa nosaka, ka atbilstoši Civillikuma noteikumiem vecāku pienākums ir rūpēties par bērnu un viņa mantu un pārstāvēt bērnu viņa personiskajās un mantiskajās attiecībās.

Atbildētāji ir darbaspējīgā vecumā, tiesas rīcībā ziņu par viņu darbaspēju zudumu nav.

Saskaņā ar 2013.gada 15.janvāra Ministru kabineta noteikumiem Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" katram vecākam neatkarīgi no viņa mantas stāvokļa ir pienākums nodrošināt savam bērnam minimālos uzturlīdzekļus šādā apmērā: līdz septiņu gadu vecumam 25 % apmērā, no septiņu gadu vecuma līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēnešalgas.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2015.gada 24.novembra noteikumiem Nr.656 „Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi" minimālā mēnešalga no 2016.gada 1.janvāra sastāda 370 *euro*.

Tiesa uzskata, ka prasītājas celtā prasība par uzturlīdzekļu piedziņu, atbilstoši Latvijas Republikas Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumu Nr. 37 nosacījumiem par minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru katram vecākam neatkarīgi no viņa mantas stāvokļa jānodrošina katram savam bērnam, ir apmierināma un šajā konkrētajā gadījumā ievērojot to, ka /pers. G/ sasniedzis piecu gaduvecumu, viņam nosakāms uzturlīdzekļu apjoms 25 % apmērā no Latvijas Republikas Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Civilprocesa likuma 96.panta piektā daļa noteic, ka pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse. Līdz ar to tiesa atzīst, ka lietā nav strīds par to, ka prasītāja īsteno bērna ikdienas aprūpi, uzraudzību, ka atbildētājiem kā bērna vecākiem ir jāpiedalās bērna uzturēšanā un jāmaksā uzturlīdzekļi. Tāpat tiesa uzskata, ka prasītājas pieprasītais uzturlīdzekļu apmērs neprasa vērtēt atbildētāju mantisko stāvokli, jo tas ir atbilstošs minimālo uzturlīdzekļu apmēram, kuru katram vecākam, neatkarīgi no viņa spējām un mantas stāvokļa, ir pienākums nodrošināt katram savam bērnam. Līdz ar to, uzturlīdzekļu apmēru bērna uzturam ir nosakāms piedzīt Latvijas Republikas Ministru kabineta noteikumu Nr. 37 noteiktajā apmērā un kārtībā. Ņemot vērā to, ka uz šo brīdi Latvijas Republikā noteiktā minimālā darba alga ir EUR 370, no atbildētājiem piedzenami dēla /pers.G/uzturēšanai EUR 92,50 ik mēnesi no katra vecāka.

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāts 2007.gada 29.augustā lietā Nr. SKC-556 ir atzinis, ka iztulkojot Latvijas Republikas Satversmes 92.pantu un Civilprocesa likuma 1.pantu saistībā ar Civillikuma tiesību normām, kas izriet no ģimenes tiesiskajām attiecībām, prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu bērnu uzturam, tie piedzenami no brīža, kad celta prasība tiesā, jo ar prasības celšanas brīdi attiecīgā persona uzsāk savu ar likumu garantēto civilo tiesību aizsardzības realizāciju tiesā. Līdz ar to tiesa uzskata, ka ar tiesas spriedumu uzturlīdzekļu maksāšanas pienākuma sākuma brīdi var noteikt prasības celšanas brīdi- 2016.gada 19.janvāri.

Ievērojot to, ka vecāku (prasītājas) aizgādība pār bērniem beidzas ar bērna pilngadības sasniegšanu (Civillikuma 219.pants), pēc kuras bērns pats iegūst pilnīgu tiesībspēju, uzturlīdzekļi par labu prasītājai bērna uzturam piedzenami līdz bērna pilngadībai.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 203.panta ceturto daļu, ja pēc tam, kad likumīgā spēkā stājies spriedums, ar kuru no atbildētāja piespriesti uzturlīdzekļi, mainās apstākļi, kas ietekmē maksājumu apmēra vai ilguma noteikšanu, katra puse ir tiesīga, iesniedzot jaunu prasību, prasīt maksājumu apmēra vai termiņa grozīšanu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 205.panta pirmās daļas 1.punktu, ņemot vērā nepilngadīgā bērna intereses, nosakāms, ka spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma (turpmāk CPL) 42.panta pirmās daļas noteikumiem tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai daļai. Šajā gadījumā valsts nodeva aprēķināma saskaņā ar CPL 34.panta pirmās daļas 1.punkta „a" apakšpunkta un CPL 35.panta pirmās daļas 3.punkta noteikumiem. Ievērojot to, ka uzturlīdzekļu maksājumu kopsumma par vienu gadu sastāda EUR 2220 no atbildētājiem piedzenama valsts nodeva valsts ienākumos EUR 323,54 (2 x 92,50 = 185 x 12= 2220 – 2134 = 86 x 4 % = 3,44 + 320,10 = 323,54) apmērā, kā arī ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi EUR 16,48 apmērā. Attiecīgi no katra atbildētāja piedzenama valsts nodeva EUR 161,77 un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi EUR 8,24 apmērā.

Atbildētājiem nosakāms termiņš labprātīgai sprieduma izpildei attiecībā par valsts nodevas un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumu piedziņu, termiņš nosakām 10 dienas no brīža, kad spriedums stāsies likumīgā spēkā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 205.panta pirmās daļas 1.punktu, sprieduma izpildi par uzturlīdzekļu piedziņu noteikt – nekavējoties.

REZOLUTĪVĀ DAĻA

Pamatojoties uz minēto un saskaņā ar Latvijas Republikas Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumiem Nr. 37, Civilprocesa likuma 8., 97., 34. pantiem, 42.panta pirmo daļu, 193., 199., 204.[1], 205.panta pirmās daļas 1.punktu, 250.[25],pantu tiesa

n o s p r i e d a

prasību apmierināt pilnībā.

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, un /pers. D/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. B/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus 92,50 *euro* (deviņdesmit divi euro 50 centus) ik mēnesi nepilngadīgā /pers. G/, personas kods /personas kods/, uzturam no katra vecāka, bet ne mazāk par minimālo uzturlīdzekļu apmēru saskaņā ar 2013.gada 15.janvāra Latvijas Republikas Ministru kabineta noteikumiem Nr. 37, sākot no 2016.gada 19.janvāra līdz bērna septiņu gadu vecumam, pēc tam uzturlīdzekļu piedziņu turpināt 30 % apmērā no valstī noteiktās minimālās darba algas līdz bērna pilngadībai vai izmaiņām normatīvajos aktos. Konts uzturlīdzekļu maksāšanai /numurs/

Mainoties minimālās darba algas apmēram uzturlīdzekļu apmērs maināms proporcionāli minimālās darba algas apmēram.

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, un /pers. D/, personas kods /personas kods/, par labu valstij valsts nodevu 161,77 *euro* (viens simts sešdesmit viens euro 77 centi) apmērā no katra atbildētāja, kas maksājama Valsts kasē, NMR. 90000050138, konts LV55TREL1060190911200, BIC kods TRELLV22, kods 0539.

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, un /pers. D/, personas kods /personas kods/, ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 8,24 *euro* (astoņi euro 24 centi) apmērā no katra atbildētāja, kas iemaksājami Tiesu administrācijas kontā Nr.LV51TREL2190458019000, saņēmēja iestāde: Valsts kase, saņēmējs: Tiesu administrācija, NMR 90001672316.

Daļā par valsts nodevas un ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu piedziņu noteikt termiņu sprieduma labprātīgai izpildei - 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas. Labprātīgi izpildot spriedumu daļā par tiesas izdevumu piedziņu valsts labā, maksājumus apliecinošus dokumentus iesniegt Dobeles rajona tiesā.

Daļā par uzturlīdzekļu piedziņu spriedums izpildāms nekavējoties.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā 20 dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas - 2016.gada 20.jūnija, Zemgales apgabaltiesā apelācijas sūdzību iesniedzot Dobeles rajona tiesā, ja pastāv kāds no Civilprocesa likuma 440.[2] pantā noteiktajiem pamatiem pārsūdzībai apelācijas kārtībā.

Tiesnese N.Pakule